

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

АНАЛИЗА ДУГА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Јун 2011.

Београд, август 2011.

Анализа дуга Републике Србије

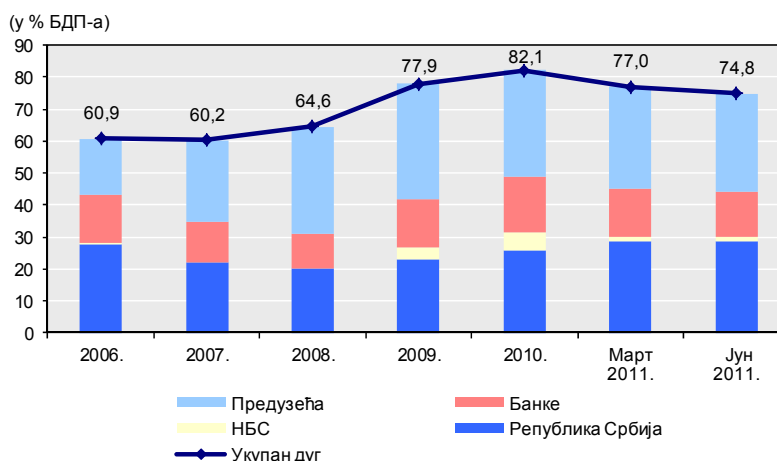
А. Спољни дуг Републике Србије

На крају јуна 2011. године, укупан спољни дуг Републике Србије је износио 22,7 милијарди евра, што је за 62,5 милиона евра више него на крају марта 2011. Спољни дуг јавног сектора је повећан за 277,1 милион евра, док је дуг приватног сектора смањен за 214,6 милиона евра.

По основу курсних разлика, пре свега апрецијације евра у односу на долар и специјална права вучења у другом тромесечју, спољни дуг је смањен за 13,6 милиона евра, што је утицало на мањи номинални раст дуга. У валутној структури спољног дуга евро има највеће учешће од 77,3%, учешће долара износи 9,4%, специјалних права вучења 8,5%, швајцарског франка 4,1%, а осталих валута 0,7%.

Структура укупног спољног дуга по рочности је побољшана у правцу смањења учешћа краткорочног дуга са 4,9% на крају марта на 4,3% на крају јуна по основу смањења краткорочног дуга банака.

Графикон 1.
Спољни дуг Републике Србије према сектору дужника у односу на БДП

Извор: Народна банка Србије.

Учешће спољног дуга у процењеном БДП-у на крају другог тромесечја је износило 74,8%, што је испод нивоа високе задужености који износи 80%. Овај индикатор екстерне солвентности је у односу на крај претходног тромесечја побољшан за 2,2 процентна поена, због пораста процењеног БДП-а, насталог углавном по основу апрецијације динара. Учешће спољног дуга приватног сектора у процењеном БДП-у је на крају јуна износило 44,8%.

Однос спољног дуга на крају другог тромесечја и 12-месечног извоза робе и услуга увећаног за иностране дознаке¹ повећан је за 2,4 процентна поена и износи 167,4%, што је у границама одрживости (до 220%).

¹ Према методологији Светске банке, која је приказана у публикацији „World Development Indicators“, у оквиру индикатора екстерне ликвидности, отплата дуга се може посматрати у односу на извоз робе и услуга у који је укључен прилив по основу иностраних дознака с обзиром на то да је реч о стабилном и значајном приливу. Исто се односи и на спољни дуг у оквиру индикатора о екстерној солвентности земље.

Однос укупних отплата по спољном дугу и процењеног БДП-а у другом тромесечју износи 11,2%, од чега се 9,1% БДП-а односи на отплату главнице, а 2,1% БДП-а на отплату камате.

Однос укупних отплата по спољном дугу и извоза робе и услуга у другом тромесечју износи 30,9%. Ако се извозу додају дознаке¹, учешће отплата износи 25,1% и у границама је одрживости (25–30%).

Табела 1.

Индикатори екстерне позиције Србије

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	I 2011.	II 2011.
Индикатори екстерне ликвидности (у %)							
Девизне резерве/увоз робе и услуга (у мес.)	9,0	7,2	5,2	9,4	8,1	7,7	7,5
Девизне резерве/краткорочни дуг	941,7	917,5	380,8	528,8	546,4	889,1	1.031,6
Девизне резерве/БДП	38,7	33,8	25,0	36,7	34,5	33,7	32,8
Отплата дуга/БДП	7,0	10,1	10,6	11,5	11,8	14,6	11,2
Отплата дуга/извоз робе и услуга	23,5	33,2	34,0	39,1	34,0	40,4	30,9
Отплата дуга/извоз робе и услуга и дознаке	17,2	25,4	27,6	28,3	26,1	31,3	25,1
Индикатори екстерне солвентности (у%)							
Спољни дуг/БДП	60,9	60,2	64,6	77,9	82,1	77,0	74,8
Краткорочни дуг/БДП	4,1	3,7	6,6	6,9	6,3	3,8	3,2
Спољни дуг/извоз робе и услуга	204,1	197,3	207,6	265,3	236,2	213,0	206,3
Спољни дуг/извоз робе и услуга и дознаке	149,1	151,1	168,7	191,8	181,2	165,0	167,4

Извор: Народна банка Србије.

Методолошка објашњења:

- Девизне резерве/увоз робе и услуга (у мес.) - однос девизних резерви на крају посматраног периода и просечног месечног увоза робе и услуга током тог периода.
- Девизне резерве/краткорочни спољни дуг - однос стања девизних резерви и стања краткорочног спољног дуга крајем посматраног периода.
- Девизне резерве/БДП - однос стања девизних резерви на крају посматраног периода и БДП-а у последња четири тромесечја.
- Отплата спољног дуга/БДП - однос отплате спољног дуга и БДП-а током посматраног периода.
- Отплата спољног дуга/извоз робе и услуга - однос отплате спољног дуга и извоза робе и услуга током посматраног периода.
- Отплата спољног дуга/извоз робе и услуга и дознаке - однос отплате спољног дуга и извоза робе и услуга и дознака током посматраног периода.
- Спољни дуг/БДП - однос стања спољног дуга на крају посматраног периода и БДП-а у последња четири тромесечја.
- Спољни дуг/извоз робе и услуга - однос стања спољног дуга на крају посматраног периода и вредности извоза робе и услуга у последњих 12 месеци.
- Краткорочни спољни дуг/БДП - однос стања краткорочног спољног дуга на крају посматраног периода и БДП-а у последња четири тромесечја.
- Спољни дуг/извоз робе и услуга - однос стања спољног дуга на крају посматраног периода и вредности извоза робе и услуга у последњих 12 месеци.
- Спољни дуг/извоз робе и услуга и дознаке - однос стања спољног дуга на крају посматраног периода и вредности извоза робе и услуга и дознака у последњих 12 месеци.

1. Спољни дуг јавног сектора² на крају јуна је износио 9,1 милијарду евра, а његово учешће у укупном спољном дугу 40,2%. Спољни дуг државе и Народне банке Србије износио је 8,4 милијарде евра, а државно гарантовани спољни дуг 700,0 милиона евра. Укупно задужење јавног сектора током другог тромесечја износило је 328,5 милиона евра (коришћено је 407,2 милиона евра, а отплаћено по основу главнице 78,7 милиона евра).

Током другог тромесечја 2011. у оквиру јавног сектора закључена су и ратификована у Народној скупштини три нова кредитна споразума, у укупној вредности од 418,9 милиона

² Спољним дугом Републике Србије обухваћене су и обавезе по јавном дугу према методологији Међународног монетарног фонда, у којима су, поред репрограмираних старих дугова и нових задужења државе, приказане и обавезе Народне банке Србије, нерегулисане обавезе Републике Србије укључујући клириншки дуг, као и део дуга локалне самоуправе и државних агенција без гаранције државе.

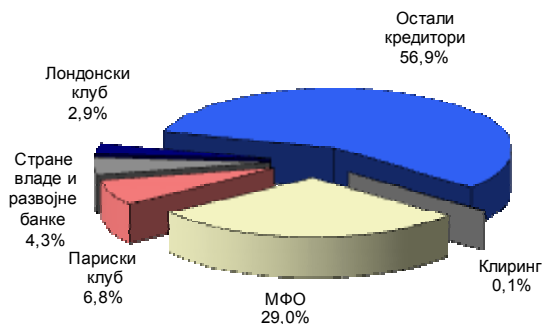
евра (200,0 милиона евра код ЕИБ-а за Фијат – Компакт аутомобили Србија, уз гаранцију Републике Србије, 150 милиона евра код ЕИБ-а – Апекс зајам за мала и средња предузећа и 68,9 милиона евра код Светске банке – Други програмски зајам за развој јавних финансија).

2. Спољни дуг приватног сектора на крају јуна 2011. је износио 13,6 милијарди евра, од чега је 4,3 милијарде евра дуг банака, а 9,3 милијарде евра дуг предузећа. Укупан дуг банака смањен је за 1,7%, превасходно по основу смањења краткорочног дуга, док је дуг предузећа смањен за 1,5%. Учешће спољног дуга приватног сектора у укупном спољном дугу износило је 59,8%.

Приватни сектор се по дугорочном дугу током другог тромесечја укупно раздужио за 110,4 милиона евра (укупно је коришћено 376,9 милиона, а отплаћено по основу главнице 487,3 милиона). Највеће раздужење забележено је код сектора информисања и комуникација (50,9 милиона евра), прерађивачке индустрије (41,6 милиона евра), финансијског лизинга (36,2 милиона евра), затим у трговини на велико и мало (19,0 милиона евра), рударству (12,3 милиона евра), сектору саобраћаја и складиштења (12,1 милиона евра) и осталим секторима (9,6 милиона евра). По основу дугорочних кредита, задужења су забележена код сектора стручне, научне, иновационе и техничке делатности (34,9 милиона евра), код осталог финансијског посредовања, укључујући и банке (18,5 милиона евра), и пословања с некретнинама (18,0 милиона евра).

У оквиру приватног сектора закључено је нових дугорочних кредита у износу од 1.153,3 милиона евра, и то 283,0 милиона у банкарском сектору, а 870,3 милиона у сектору предузећа.

Графикон 2.
Структура спољног дуга Републике Србије по кредиторима
(на дан 30. јун 2011)

Извор: Народна банка Србије.

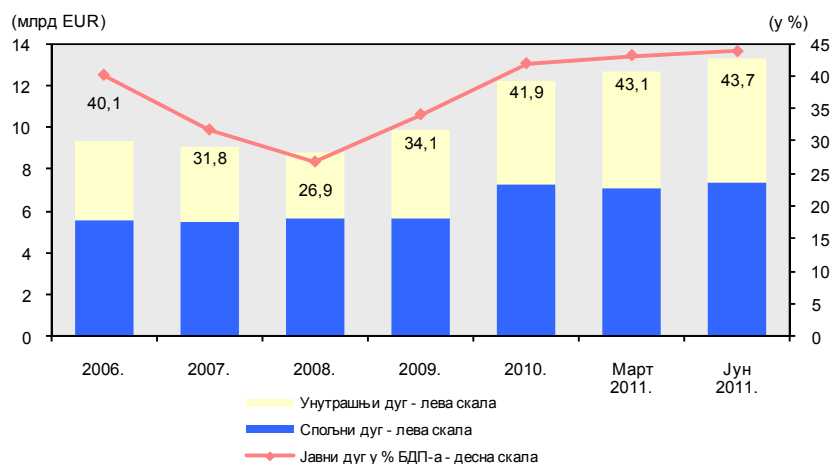
2.1. Услови задуживања банкарског сектора промењени су у односу на претходно тромесечје. Просечна пондерисана каматна стопа за кредите банкарског сектора закључене током другог тромесечја износила је 3,6% и повећана је за 0,8 процентних поена у односу на претходно тромесечје. Учешће кредита с варијабилном каматном стопом износило је 93,8%, што је за 10,5 процентних поена више у односу на прво тромесечје. Просечна рачност кредита закључених у посматраном периоду износи шест година и три месеца, што је за три месеца дуже од просечне рачности кредита закључених у претходном тромесечју.

2.2. Кад је реч о условима задуживања сектора предузећа за кредите закључене у другом тромесечју, просечна пондерисана каматна стопа износила је 3,7%, што је за један процентни поен мање у односу на претходно тромесечје. Кредити с варијабилном каматном стопом чинили су 93,7% укупно закључених кредита током другог тромесечја, што је за 16,7 процентних поена више него у првом тромесечју. Просечна рочност кредита закључених у посматраном периоду износи седам година и девет месеци и повољнија је за три године и шест месеци у поређењу с претходним тромесечјем. Од укупно коришћених дугорочних кредита сектора предузећа, 51,8% су одобриле стране банке и финансијске институције повезане с домаћим банкама, 22,9% страна предузећа повезана с њима, док се на остале кредиторе односи 25,3%. Отплате по кредитима су и даље веће од новог задуживања, тј. тренд раздуживања сектора предузећа је настављен.

Б. Јавни дуг Републике Србије

На крају јуна 2011. јавни дуг Републике Србије је износио 13,3 милијарде евра³, или 43,7% процењеног БДП-а. Од почетка године стање јавног дуга је повећано за 1,1 милијарду евра, или за 1,8 процентних поена БДП-а. Готово целокупно повећање јавног дуга односи се на повећање унутрашњег јавног дуга, док је спољни јавни дуг повећан за свега 74,1 милион евра. Повећање стања јавног дуга је највећим делом последица задуживања државе путем издавања дугорочних динарских обвезница.

Графикон 3.
Јавни дуг Републике Србије

Извор: Министарство финансија РС и Народна банка Србије.

У складу с тим, валутна структура јавног дуга у другом тромесечју се знатно изменила у корист динара. На крају јуна део јавног дуга у динарима је износио 18,5% (у односу на 15,8% у марту), док се 59,9% односило на ево (укључујући и део дуга индексан еврима⁴), а на друге валуте и специјална права вучења 21,6%.

³ Јавни дуг Републике Србије исказан је према методологији Министарства финансија. По овој методологији, спољни јавни дуг не обухвата обавезе Народне банке Србије, нерегулисане обавезе Републике Србије укључујући клириншки дуг, као ни део дуга локалне самоуправе и државних агенција без гаранције државе.

⁴ Део јавног дуга индексан еврима обухвата децембарску емисију шестомесечних трезорских записа у номиналном износу од 21,0 милијарди динара.

Табела 2.

Стање јавног дуга Републике Србије
(у млрд EUR)

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	I 2011.	II 2011.
Унутрашњи дуг	3,8	3,5	3,2	4,2	4,9	5,6	6,0
Спољни дуг	5,5	5,5	5,6	5,7	7,3	7,1	7,3
УКУПНО	9,4	9,0	8,8	9,8	12,2	12,7	13,3

Извор: Министарство финансија РС.

И каматна структура дуга се у јуну изменила у пожељном правцу, те тако удео дуга уговореног по фиксним каматним стопама на крају јуна износи 69,6% (у односу на мартовских 67,9%). Већи део дуга уговореног по варијабилним каматним стопама и даље је везан за каматне стопе EURIBOR и LIBOR на евро (84,2%), мањи део за LIBOR на амерички долар и швајцарски франак (10,5% и 2,6%, респективно), а остатак за остале каматне стопе (2,7%).

Наредна табела даје преглед вредности традиционалних мера одрживости дуга: однос стања и отплате јавног дуга и БДП-а, извоза (и дознака) и буџетских прихода.

Табела 3.

Преглед мера одрживости јавног дуга
(у %)

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	I 2011.	II 2011.
Јавни дуг/БДП	40,1	31,8	26,9	34,1	41,9	43,1	43,7
Јавни дуг/извоз робе и услуга	134,6	104,1	86,5	116,2	120,7	119,3	120,6
Јавни дуг/извоз робе и услуга и дознаке	98,3	79,7	70,3	84,0	92,7	92,9	94,1
Јавни дуг /буџетски приходи	93,2	74,1	64,1	83,3	102,5	105,9	108,8
Отплата јавног дуга/БДП	4,9	2,8	1,8	6,1	9,2	9,5	10,4
Отплата јавног дуга/извоз робе и услуга	16,3	9,2	5,8	20,9	26,6	26,2	28,7
Отплата јавног дуга/извоз робе и услуга и дознаке	11,9	7,0	4,8	15,1	20,4	20,4	22,4
Отплата јавног дуга/буџетски приходи	11,3	6,6	4,3	15,0	22,6	23,3	25,9

Извор: Министарство финансија РС и Народна банка Србије.

Методолошка објашњења:

- Јавни дуг/БДП – однос стања јавног дуга на крају посматраног периода и БДП-а у последња четири тромесечја.
- Јавни дуг/извоз робе и услуга – однос стања јавног дуга на крају посматраног периода и вредности извоза робе и услуга у последњих 12 месеци.
- Јавни дуг/извоз робе и услуга и дознаке – однос стања јавног дуга на крају посматраног периода и вредности извоза робе и услуга и дознака у последњих 12 месеци.
- Јавни дуг/буџетски приходи – однос стања јавног дуга на крају посматраног периода и буџетских прихода у последњих 12 месеци.
- Отплата јавног дуга/БДП – однос отплате јавног дуга и БДП-а током посматраног периода.
- Отплата јавног дуга/извоз робе и услуга – однос отплате јавног дуга и извоза робе и услуга током посматраног периода.
- Отплата јавног дуга/извоз робе и услуга и дознаке – однос отплате јавног дуга и извоза робе и услуга и дознака током посматраног периода.
- Отплата јавног дуга/буџетски приходи – однос отплате јавног дуга и буџетских прихода током посматраног периода.

Посматрано кроз учешће јавног дуга у БДП-у, темпо задуживања државе у другом тромесечју је успорен – удео јавног дуга у БДП-у је повећан за 0,6 процентних поена и износио је 43,7%.⁵ То је ипак највећим делом последица раста БДП-а, будући да је раст јавног дуга у номиналном износу и даље на високом нивоу (држава је у другом тромесечју свој дуг повећала за 590,9 милиона евра, у односу на 539,1 милион евра у првом тромесечју). С обзиром на потребе финансирања планираног буџетског дефицита у 2011. години, у висини од 4,1% БДП-а, ово је и разумљиво, али треба нагласити да се део

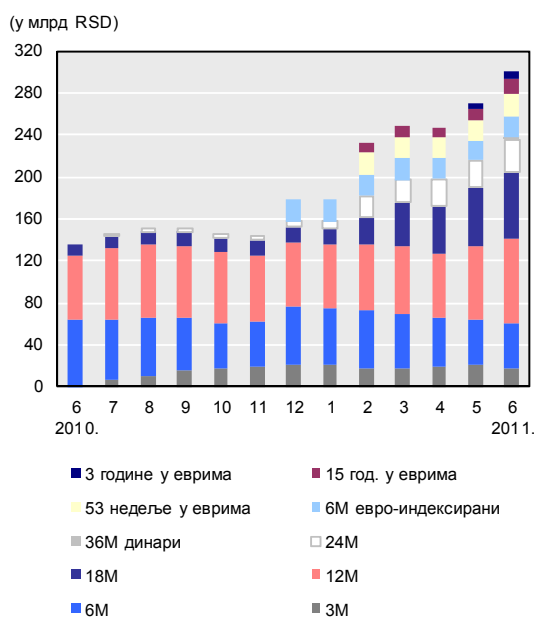
⁵ Закон о буџетском систему прописује горњи лимит за јавни дуг у износу од 45% БДП-а.

повећања израженог у еврима односи и на курсне разлике, будући да је сада већ значајних 18,5% укупног јавног дуга у динарима, а динар је у другом тромесечју апрецирао.

Јавни дуг по основу продатих државних хартија од вредности⁶ повећан је у другом тромесечју за 54,3 милијарде динара и на крају јуна је износио 304,9 милијарди динара.⁷

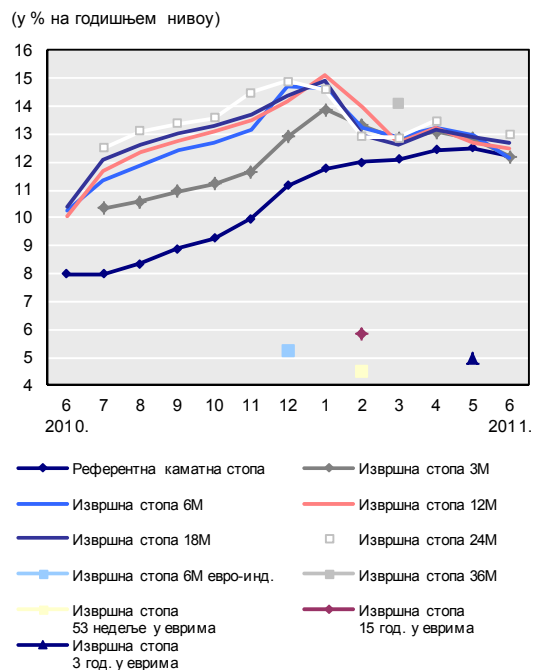
Извршне стопе на трезорске записе за рочност до једне године су током другог тромесечја биле у паду. Тражња је на готово свим аукцијама превазилазила понуду, па је и реализација била висока (98%). Извршне стопе на државне хартије од вредности рочности дужих од једне године нису наставиле пад у другом тромесечју под утицајем повећаног обима емисије и скоро непромењеног степена реализације. Током другог тромесечја организоване су и две аукције државних обвезница деноминираних у еврима, с полугодишњом исплатом купона и фиксном каматном стопом од 5,0% за рочност од три године и 5,85% за рочност од 15 година. Од понуђених 202,6 милиона евра, продате су обвезнице у номиналном износу од 105,8 милиона евра. Извршна стопа на обвезнице с доспећем од три године упоредива је са стопом приноса на обвезнице по основу старе девизне штедње.

Графикон 4.
Структура рочности државног дуга по основу продатих трезорских записа

Извор: Министарство финансија РС.

Графикон 5.
Извршне стопе на трезорске записе и референтна каматна стопа НБС

Извор: Министарство финансија РС.

⁶ Укључујући државне хартије деноминиране у еврима.

⁷ Статистика јавног дуга евидентира задуживање државе по номиналној вредности хартија. По дисконтној вредности стање јавног дуга по основу хартија од вредности у другом тромесечју повећано је за 46,5 милијарди динара и на крају јуна је износило 273,8 милијарди динара. Разлика постаје све већа како се повећава рочност емитованих хартија од вредности. Тако би стање јавног дуга у јуну било мање за 1,0 процентни поен процењеног БДП-а (42,7%, уместо 43,7%) да се хартије евидентирају по дисконтној, а не номиналној вредности.

Прилог 1

Спољни дуг Републике Србије

(прелиминарни подаци на дан 30. јун 2011. године)

у милионима евра
УСД/ЕУР= 0,6894

Сектор / Кредитор	Стање дуга по главници	Доспела главница	Редовна камата	Затезна камата	УКУПНО
	1	2	3	4	5=1+3+4
УКУПАН СПОЉНИ ДУГ	22.442,4	1.548,8	292,0	-	22.734,3
1. ЈАВНИ СЕКТОР	9.137,8	-	-	-	9.137,8
1.1. Средњорочни и дугорочни дуг	9.137,8	-	-	-	9.137,8
1.1.1. Сектор монетарне власти - НБС	1.571,2	-	-	-	1.571,2
ММФ	1.506,2	-	-	-	1.506,2
Кина - реструктурирање финансијског кредита од 100 млн.	65,1	-	-	-	65,1
1.1.2. Општи ниво државе	7.566,5	-	-	-	7.566,5
1.1.2.1. Централни ниво власти - укупно	7.344,6	-	-	-	7.344,6
1.1.2.1.1. Централни ниво власти	6.656,8	-	-	-	6.656,8
Међународне финансијске организације	3.362,9	-	-	-	3.362,9
СПВ_алокација ММФ	427,7	-	-	-	427,7
ИБРД - консолидовани дуг	1.116,5	-	-	-	1.116,5
ИБРД	226,7	-	-	-	226,7
ИДА	493,3	-	-	-	493,3
Европска заједница	273,3	-	-	-	273,3
ЕИБ	791,9	-	-	-	791,9
ЕИБ - стари регулисани дуг	3,5	-	-	-	3,5
ЕУРОФОНД - ЦЕБ	28,5	-	-	-	28,5
ЕБРД	1,5	-	-	-	1,5
Владе и развојне банке страних влада	2.136,4	-	-	-	2.136,4
Париски клуб_Консолидовани дуг ¹⁾	1.547,0	-	-	-	1.547,0
- од чега: капитализована камата ²⁾	72,9	-	-	-	72,9
Владе	520,4	-	-	-	520,4
Владе - Либија	38,0	-	-	-	38,0
Развојне банке страних влада	31,0	-	-	-	31,0
Лондонски клуб - регулисани дуг ³⁾	667,4	-	-	-	667,4
Остали кредитори	468,9	-	-	-	468,9
- од тога: гаранција ИБРД	292,6	-	-	-	292,6
Клиринг - Дуг у неконвертибилној валути	21,2	-	-	-	21,2
1.1.2.1.2. Централни ниво власти - гарантовани дуг	687,8	-	-	-	687,8
Међународне финансијске организације	562,0	-	-	-	562,0
ЕУРОФИМА	97,9	-	-	-	97,9
ЕБРД	366,6	-	-	-	366,6
ЕИБ	97,5	-	-	-	97,5
Развојне банке страних влада	52,4	-	-	-	52,4
Остали кредитори	73,5	-	-	-	73,5
1.1.2.2. Влада - Фондови и агенције	66,5	-	-	-	66,5
ЕУРОФОНД - ЦЕБ - гарантовани стари регулисани дуг	1,5	-	-	-	1,5
Остали кредитори - негарантовани дуг	65,0	-	-	-	65,0
1.1.2.3. Локална власт - укупно	155,4	-	-	-	155,4
1.1.2.3.1. Локална власт - негарантовани дуг	144,6	-	-	-	144,6
ЕИБ	10,2	-	-	-	10,2
ЕБРД	133,3	-	-	-	133,3
Остали кредитори	1,2	-	-	-	1,2
1.1.2.3.2. Локална власт - гарантовани дуг	10,8	-	-	-	10,8
ЕБРД	10,8	-	-	-	10,8
1.2. Краткорочни дуг	-	-	-	-	-

Сектор / Кредитор	Стање дуга по главници	Доспела главница	Редовна камата	Затезна камата	УКУПНО
	1	2	3	4	5=1+3+4
2. ПРИВАТНИ СЕКТОР*	13.304,6	1.548,8	292,0	-	13.596,6
2.1. Средњорочни и дугорочни кредити	12.340,2	1.517,4	290,1	-	12.630,4
2.1.1. Банке	3.410,8	6,9	2,6	-	3.413,4
Међународне финансијске организације	696,9	5,7	0,7	-	697,6
ЕИБ	158,9	1,9	0,2	-	159,1
ЕБРД	226,9	1,5	0,2	-	227,2
ЕФСЕ	141,8	-	-	-	141,8
ИФЦ	169,3	2,3	0,3	-	169,5
Развојне банке страних влада	224,1	-	0,2	-	224,3
Остали кредитори	2.489,8	1,2	1,6	-	2.491,5
- од тога МИГА осигурање	8,0	-	0,1	-	8,1
2.1.2. Предузећа	8.929,4	1.510,4	287,6	-	9.217,0
Међународне финансијске организације	297,2	12,4	3,0	-	300,2
ЕБРД	185,1	8,3	2,5	-	187,6
ИФЦ	80,2	1,3	0,4	-	80,6
ЕИБ	12,4	1,2	0,0	-	12,4
ЕУРОФОНД - ЦЕБ	19,5	1,7	0,0	-	19,5
Развојне банке страних влада	48,8	0,2	1,0	-	49,8
Остали кредитори	8.583,5	1.497,7	283,6	-	8.867,0
-од тога МИГА осигурање	133,1	2,0	0,5	-	133,5
2.2. Краткорочни дуг	964,4	31,4	1,8	-	966,2
2.2.1. Банке	894,7	-	-	-	894,7
Банк.депозити и кред.линије	894,7	-	-	-	894,7
Остали кредитори	-	-	-	-	-
2.2.2. Предузећа	69,7	31,4	1,8	-	71,6
Развојне банке страних влада	8,0	-	-	-	8,0
Остали кредитори	52,5	31,4	1,8	-	54,3
Русија - Готовински дуг за увоз гаса	9,2	-	-	-	9,2

Извор: Народна банка Србије

Напомена: Од септембра 2010. промењена је методологија статистике спољног дуга тако да се у спољни дуг јавног сектора укључују обавезе по основу алокације СПБ ММФ (427,7 млн евра), искоришћене у децембру 2009. као и капитализована камата према Париском клубу поверилаца (72,9 млн евра), док су из спољног дуга приватног сектора искључени кредити закључени пре 20. децембра 2000. по којима се не врше плаћања (818,9 млн евра, од чега се 377,8 млн евра односи на домаће банке, а 441,1 млн евра на домаћа предузећа).

* Процењује се да су доцње прецењене услед неажурности у достављању података у прописаном року.

¹⁾ Дуг према Париском клубу поверилаца консолидован је 2001. године када је утврђено да укупни отпис дуга износи 66%, при чему је 51% отписано 2002. године, док је додатних 15% отписано 6.2.2006. године.

²⁾ У складу са споразумом о репрограму дуга према Париском клубу, у периоду од марта 2002. до децембра 2005. године капитализована је редовна камата у износу од 60%, за коју је планирана отплата у периоду од 2007. до 2014. године.

³⁾ Споразумом о репрограму дуга Републике Србије са Лондонским клубом поверилаца потписаним јула 2004. године, утврђен је отпис дуга од око 62%.

Прилог 2

Промет и стање по спољном дугу Републике Србије

Прелиминарни подаци у милионима евра ¹⁾										
	Јан-Јун 10.	Укупно 2010	Јануар 11	Фебруар 11	Март 11	Април 11	Мај 11	Јун 11	Укупно 2011	Промена у 2011
	1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+6+8)	10 (9-1)
Иностранни кредити	166,87	813,75	-617,14	-83,52	-95,96	243,34	1,15	-159,44	-711,57	-878,44
А) Дугорочни и средњорочни кредити, нето (1.- 2.)	644,73	880,56	-26,08	-40,33	-36,79	360,24	-20,35	-121,82	114,87	-529,86
1. Коришћено (1.1.+ 1.2.)	2.009,77	3.600,83	169,58	189,33	313,19	517,56	164,01	102,44	1.456,11	-553,66
1.1. Јавни сектор	656,26	1.232,39	18,89	39,48	24,75	354,29	32,13	20,72	490,26	-166,00
од тога MMF	237,09	344,59	-	-	-	51,76	-	-	51,76	-185,33
1.2. Приватни сектор (1.2.1.+ 1.2.2.)	1.353,51	2.368,44	150,68	149,86	288,44	163,27	131,87	81,72	965,85	-387,66
1.2.1. Банке	817,45	1.140,64	11,37	16,00	58,17	100,06	0,74	8,20	194,53	-622,92
1.2.2. Предузећа	536,06	1.227,79	139,32	133,86	230,27	63,22	131,14	73,52	771,32	-235,26
1.2.2.1. од тога кредитори	293,24	419,55	74,43	81,39	202,07	19,43	87,30	17,77	482,39	-189,16
2. Отплата главнице (2.1.+ 2.2.)	1.365,04	2.720,27	195,66	229,66	349,99	157,32	184,36	224,26	1.341,24	-23,80
2.1. Јавни сектор	147,63	279,22	21,19	8,08	51,68	30,07	8,95	39,66	159,63	12,01
од тога MMF	-	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00	0,00
2.2. Приватни сектор (2.2.1.+ 2.2.2.)	1.217,41	2.441,05	174,47	221,58	298,31	127,25	175,40	184,59	1.181,61	-35,81
2.2.1. Банке	239,28	390,23	21,32	3,47	38,47	17,43	6,01	67,05	153,73	-85,55
2.2.2. Предузећа	978,13	2.050,82	153,15	218,12	259,84	109,83	169,39	117,54	1.027,87	-49,74
2.2.2.1. од тога кредитори комерцијалне банке	496,28	1.028,84	53,36	169,55	118,29	51,19	103,36	60,74	556,49	60,21
3. Отплата камате (3.1.+ 3.2.)	306,95	601,03	27,89	31,22	91,13	78,30	27,15	54,70	310,39	3,44
3.1. Јавни сектор	124,98	257,05	10,48	16,19	51,07	36,77	9,99	20,26	144,76	19,78
од тога MMF	10,32	20,50	0,71	5,57	-	0,12	5,69	-	12,08	1,76
3.2. Приватни сектор (3.2.1.+ 3.2.2.)	181,97	343,98	17,41	15,02	40,06	41,53	17,16	34,44	165,63	-16,34
3.2.1. Банке	42,76	94,03	3,70	3,04	19,21	4,92	2,87	18,66	52,40	9,64
3.2.2. Предузећа	139,21	249,95	13,71	11,98	20,84	36,62	14,29	15,78	113,23	-25,98
3.2.2.1. од тога кредитори комерцијалне банке	81,49	139,98	9,16	7,49	13,17	7,40	7,90	10,11	55,24	-26,25
Б) Краткорочни кредити, нето (1.+ 2.)	-477,86	-66,80	-591,06	-43,19	-59,17	-116,90	21,49	-37,62	-826,45	-826,45
1. Јавни сектор, нето	-1,50	-1,50	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00
2. Приватни сектор, нето (2.1.+ 2.2.)	-476,36	-65,30	-591,06	-43,19	-59,17	-116,90	21,49	-37,62	-826,45	-826,45
2.1. Банке, нето (2.1.1.+ 2.1.2.)	-409,39	17,62	-592,87	-43,00	-58,40	-124,05	20,33	-38,04	-836,03	-836,03
2.1.1. Остали краткорочни кредити, нето	-3,33	-3,33	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00
2.1.2. Депозитне и кредитне линије, нето	-406,06	20,96	-592,87	-43,00	-58,40	-124,05	20,33	-38,04	-836,03	-836,03
2.2. Предузећа, нето	-66,96	-82,92	1,80	-0,19	-0,77	7,15	1,17	0,42	9,58	9,58

Извор: Народна банка Србије.

¹⁾ По курсу на дан трансакције.

Прилог 3

Преглед коришћења, отплате главнице и отплате камате дугорочних иностраних кредита приватног сектора по привредним гранама

у периоду од 1.1.2011. до 30.6.2011.

									у милионима евра	
ПРИВРЕДНЕ ГРАНЕ		Јан	Феб	Мар	Апр	Мај	Јун	УКУПНО	Учешће %	Извоз ¹⁾
Финансијске делатности и делатност осигурања	Коришћено	11,83	62,84	139,51	102,20	1,76	13,56	331,69	34%	
	Отпл.г.глав.	38,74	91,38	132,94	32,99	11,27	95,52	402,84		
	Отпл.кам.	4,55	4,20	22,27	6,74	3,97	23,65	65,37		
од тога: Остало монетарно посредовање	Коришћено	11,37	16,00	58,17	100,06	0,74	8,20	194,53	20%	
	Отпл.г.глав.	21,32	3,47	38,47	17,43	6,01	67,05	153,73		
	Отпл.кам.	3,70	3,04	19,21	4,92	2,87	18,66	52,40		
од тога: Финансијски лизинг	Коришћено		33,00	77,02	2,00		4,00	116,02	12%	
	Отпл.г.глав.	17,24	73,08	92,11	11,90	2,28	28,04	224,66		
	Отпл.кам.	0,66	0,66	2,85	0,54	0,61	4,15	9,46		
Пословање некретнинама	Коришћено	21,00	46,80	23,24	16,22	49,05	2,63	158,93	16%	
	Отпл.г.глав.	44,57	62,78	29,47	6,80	40,71	2,39	186,72		
	Отпл.кам.	0,67	0,84	6,64	0,26	2,00	1,80	12,21		
Трговина на велико и трговина на мало и поправка моторних возила	Коришћено	34,45	10,72	8,02	11,05	37,05	23,86	125,14	13%	
	Отпл.г.глав.	21,79	13,03	25,71	45,27	18,29	27,42	151,51		
	Отпл.кам.	2,78	1,75	3,17	2,62	2,18	2,00	14,50		
Саобраћај и складиштење	Коришћено	50,02	1,01	56,58	0,34	0,84		108,79	11%	
	Отпл.г.глав.	3,14	0,91	55,53	6,00	3,61	3,64	72,82		
	Отпл.кам.	1,89	0,85	0,84	1,26	0,27	0,38	5,49		
Прерађивачка индустрија	Коришћено	26,53	17,19	6,97	1,04	3,38	2,63	57,75	6%	3.570,20
	Отпл.г.глав.	33,07	7,68	29,87	19,24	11,33	18,10	119,29		
	Отпл.кам.	2,81	1,86	2,46	26,18	1,63	1,58	36,53		
Рударство	Коришћено	0,06	0,10	24,93	9,35	0,53	20,69	55,66	6%	30,80
	Отпл.г.глав.	2,85	7,78	0,28	2,63	25,10	15,15	53,79		
	Отпл.кам.	0,57	2,14	1,31	1,00	1,76	0,86	7,64		
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Коришћено	1,15	0,94	3,63	4,56	31,67	2,51	44,47	5%	1,60
	Отпл.г.глав.	1,39	4,74	0,77	0,45	1,05	2,31	10,70		
	Отпл.кам.	0,27	0,63	0,73	0,20	0,74	0,52	3,10		
Информисање и комуникација	Коришћено		6,35	5,59	13,19	4,19	3,94	33,27	3%	23,70
	Отпл.г.глав.	11,68	26,98	5,97	4,20	57,52	10,55	116,90		
	Отпл.кам.	1,02	1,12	0,37	0,60	3,81	0,95	7,87		
Грађевинарство	Коришћено	2,52	0,35	13,60	2,50	2,65	4,90	26,52	3%	
	Отпл.г.глав.	9,14	1,98	4,16	0,84	0,60	2,59	19,30		
	Отпл.кам.	2,43	1,10	1,37	1,38	0,41	1,40	8,08		
Административно и помоћне услужне делатности	Коришћено		1,01	2,91	2,21	0,02	2,97	9,13	1%	
	Отпл.г.глав.	5,64	1,10	11,34	5,09	2,02	2,42	27,61		
	Отпл.кам.	0,08	0,13	0,48	0,89	0,10	0,51	2,19		
од тога: Изнајмљивање и лизинг аутомобила и лаких моторних возила	Коришћено		1,00	2,40	1,00		2,50	6,90	1%	
	Отпл.г.глав.	5,63	1,08	7,48	4,65	1,98	2,38	23,19		
	Отпл.кам.	0,06	0,12	0,47	0,85	0,08	0,51	2,09		
Пољопривреда, шумарство и рибарство	Коришћено	2,40	1,95	1,83		0,05	2,57	8,79	1%	321,00
	Отпл.г.глав.	0,98	2,29	1,09	0,66	2,40	1,63	9,05		
	Отпл.кам.	0,18	0,14	0,12	0,05	0,15	0,15	0,81		
Услуге смештаја и исхране	Коришћено	0,48	0,15	0,83	0,20	0,50		2,17	0%	
	Отпл.г.глав.	0,55	0,39	0,85	2,62	0,32	0,75	5,48		
	Отпл.кам.	0,07	0,09	0,23	0,14	0,07	0,20	0,81		
Уметност, забава и рекреација	Коришћено				0,18	0,01	1,25	1,44	0%	0,90
	Отпл.г.глав.	0,57	0,03	0,02	0,04	0,86	0,03	1,54		
	Отпл.кам.	0,04	0,01	0,02	0,17	0,03	0,05	0,32		
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	Коришћено	0,25	0,30	0,20	0,07			0,82	0%	73,50
	Отпл.г.глав.	0,02		0,12			1,80	1,94		
	Отпл.кам.			0,01	0,01		0,29	0,31		
Образовање	Коришћено			0,45	0,15		0,21	0,81	0%	
	Отпл.г.глав.		0,39					0,39		
	Отпл.кам.		0,14					0,14		
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	Коришћено		0,15	0,14				0,29	0%	94,70
	Отпл.г.глав.	0,35	0,12	0,18	0,42	0,33	0,29	1,70		
	Отпл.кам.	0,05	0,02	0,02	0,05	0,04	0,10	0,27		
Остале услужне делатности	Коришћено					0,17		0,17	0%	
	Отпл.г.глав.	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,02		
	Отпл.кам.	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00		
Здравствена и социјална заштита	Коришћено								0%	
	Отпл.г.глав.			0,01		0,01		0,02		
	Отпл.кам.			0,00		0,00		0,00		
УКУПНО:	Коришћено	150,68	149,86	288,44	163,27	131,87	81,72	965,85	100%	4.116,40
	Отпл.г.глав.	174,47	221,58	298,31	127,25	175,40	184,59	1.181,61		
	Отпл.кам.	17,41	15,02	40,06	41,53	17,16	34,44	165,63		

Извор: Народна банка Србије

¹⁾Укупан извоз Републике Србије у јуну 2011. године износи 4,117 милиона евра.

У табели је приказан укупан извоз привредних грана у јуну 2011. године, искључујући износ од 0,6 милиона евра за неразврстане категорије по делатностима.